

Arbbl. 8-4-95

Freden femti år etter

Det forberedes et gigantisk program for å feire seiren over Hitlers imperialistiske krig. En grusom krig som også rammet vårt land. Da freden kom i mai 1945 var jeg 30 år og hadde mistet fem av mine beste år.

Maidagene var uforglemmelige, og vi ble innpodet at nå skulle det aldri mer bli krig. Jeg var naiv nok til å tro på media og de talføre.

I løpet av denne tida har verden hatt minst 400 kriger. Norge ble vestalliert og kom inn i NATO. Dengang var fienden den kommunistiske trussel fra øst. For å seiere over den, satte USA i gang med atomvåpenproduksjon. Alle husker 6. august -45, da USA-bomben falt over Hiroshima og Nagasaki. Siden har atomvåpenopprustningen pågått for fullt i USA og i det tidligere Sovjetsamveldet, som nå er rast sammen. Men atomvåpenene består og lagrene vokser – uten at noen kan sikre det livsødeleggende avfall.

Giftlagre og landminer er spredd over hele kloden, kjemiske våpen som skulle vært forbudt, produseres fortsatt. Hva vi egentlig feirer er nokså uklart. Riktignok har vi i Norge demokratiske rettigheter, frie valg, en relativt fri presse – med tv som er nokså servil med hensyn til å tekkes supermakten USA. Men rett skal være rett: Det diskuteres blant journalister hvordan de skal bevare sin integritet og troverdighet. Håper de vil lykkes.

Nylig sendte TV2 et program om femtiårs-jubileet. Det var en kvalm forestilling. Motstandbevegelsen med sin heimfront og sitt befall satte i gang et hatefullt kor mot den

Tyske soldater marsjerer nedover Drammensveien. Hvor lenge skal vi fortsette å utbre det samme fiendebildet?

(Foto: Arbeiderbladets arkiv)

eneste frontkjemperen som var til stede. Forfatteren Kjell Fjørtoft ble arrogant avvist av to meget unge forskere som ikke ville tåle Fjørtofts kritikk av vår krigshistorie. Han fikk langt på vei medhold av Erik Bye, som følte seg ille berørt av det fiendebilde som ble satt i fokus. Frontkjemperen var fortsatt overbevist nazist og sa at han og de andre frontkjemperne kjempet mot kommunismen. Erik Bye ba inderlig om at man så framover og ikke bakover.

Det er for trist å oppdage at militært befall ikke har skjønt noe av krigens brutale vesen femti år etter den 2. verdenskrig, der millioner av mennesker ble drept og invalidisert. Der satt de i plenum og

demonstrerte hvor fanget de fremdeles er i sin maktverden.

Jeg føler ingen trang til å feire freden. Det er ingen fred å feire. Det foregår utallige kriger rundt om i verden. Min mann satt på Grini og Victoria terrasse i over tre år, og døde av ettervirkninger. En av mine søstre forlovet seg med en tysk soldat, gikk inn i NS – og fikk åtte måneders fengsel etter at krigen var slutt.

Jeg er redd for at feiringen blir brukt til å fortsette å utbre fiendebildet. Vi bør heller arbeide for å fjerne trusselen om krig og spre budskapet om at krig ikke løser konflikter men bare fører til nye kriger og nye lidelser for sivilbefolkningen.

Jenny Mosland